

ІСТОРІЯ СУЧАСНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

УДК 355:327 (623:327)“2022 – 2023”

ГНЕВАШЕВА А. В.

<https://orcid.org/0009-0008-0973-3637>

<https://doi.org/10.33577/2313-5603.43.2025.125-142>

АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ДОПОМОГИ ПОЛЬЩІ ТА КРАЇН БАЛТІЇ СИЛАМ ОБОРОНИ УКРАЇНИ У РОКИ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ рф (2022 – 2023)

У статті аналізується військова допомога, надана країнами Польщі та Балтії Силам оборони України у перші два роки повномасштабного російського вторгнення. Зазначається, що військова допомога Збройним Силам України активно надавалася цими країнами з початку російсько-Української війни, з лютого 2014 р., однак організоване та регулярне постачання озброєння та військової техніки були впроваджені у перші роки повномасштабного вторгнення російського агресора. Польща розгорнула масштабну ремонтну операцію, спрямовану на відновлення пошкодженої української артилерії та бронетехніки. Активно надходила військова допомога з боку країн Балтії – Латвії, Литви, Естонії. Ці держави були у 2022 – 2023 рр. лідерами з погляду частки допомоги Україні у власному ВВП. Водночас важливо підкреслити, що допомога Україні з боку Польщі та Балтії одночасно є внеском у зміцнення обороноздатності та безпеки Східної Європи, над якою нависає загроза російської експансії.

Ключові слова: міжнародна військова допомога, російсько-Українська війна, повномасштабне вторгнення росії в Україну, озброєння і військова техніка, Сили оборони України.

Постановка проблеми та її актуальність. Широкомасштабне вторгнення російських агресорів в Україну 24 лютого 2022 р. призвело до найбільшого та екстремального розламу сучасного глобального світоустрою, в самому епіцентрі якого опинилася наша держава. Сьогодні мова йде не лише про війну однієї країни проти іншої. Постало питання збереження архітектури світового порядку, побудованої на принципах міжнародного права. Усвідомлення цього факту значною мірою зумовило не лише політичну, дипломатичну та фінансово-економічну підтримку України з боку широкого кола держав-партнерів, а і військову допомогу Силам оборони України для відсічі агресору.

Гневашева Анастасія Вікторівна, ад'юнкт науково-організаційного відділу, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів.

© Гневашева А. В., 2025.

Дієва міжнародна коаліція на підтримку України сформувалась після перших успіхів Збройних Сил України (далі – ЗСУ) на фронті, які стали реальністю до кінця березня 2022 р. Сили оборони України у перші місяці повномасштабної війни змогли зупинити агресора і успішно контратакувати.

26 квітня 2022 р. на американській авіабазі у німецькому містечку Рамштайн відбулася перша зустріч міжнародної коаліції з підтримки України. Серед держав, які активно долучилися до створення антипутінської коаліції, були Польща та країни Балтії. Як наслідок, надходженням широкої міжнародної військової допомоги ЗСУ з боку союзників було нівельовано військово-технічні асиметричні переваги російського агресора.

Метою статті є аналіз динаміки надходжень міжнародної військової допомоги з Польщі та Балтії Силам оборони України за два перші роки широкомасштабного вторгнення росії в нашу державу (2022 – 2023).

Аналіз попередніх досліджень і публікацій показує, що військова підтримка з боку Польщі та країн Балтії протягом 2022 – 2023 років висвітлена в аналітичних оглядах, офіційних звітах, на різних медіаресурсах. В монографії відомих вітчизняних істориків – С. Віднянського та А. Мартинова, яка присвячена реакції світового співтовариства на російсько-Українську війну, в четвертому розділі розглядається політика Польщі, а в п'ятому – політика країн Балтії щодо агресії кремля. Автори зазначають, що соціологічне опитування, проведене в Польщі на початку лютого 2023 р., засвідчило, що 80,4% опитаних поляків позитивно ставилися до політики й дій уряду РП на міжнародній арені щодо підтримки України і допомоги їй (Віднянський & Мартинов, 2023: 115).

Військово-політичні аспекти співробітництва Польщі та держав Балтії в роки російсько-Української війни у період до повномасштабного вторгнення розглядали львівські військові історики Ю. Бураков та П. Проховник (Бураков & Проховник, 2020).

Польща, Естонія, Латвія, Литва залишаються найбільш послідовними прихильниками ідеї швидкого вступу України до Євросоюзу і НАТО як гарантій від неповторення російської агресії. Військово-політичне співробітництво України з Північноатлантичним альянсом в роки російсько-Української війни проаналізував Ю. Бураков. Він вказує на те, що НАТО зробило низку важливих

кроків із підтримання безпеки в Європі після початку російсько-Української війни: розмістили свої наземні військові сили в Польщі та країнах Балтії, відправили до Литви реактивні винищувачі в рамках польсько-литовської поліцейської місії (Бураков, 2019: 114).

Українсько-польська військова співпраця в умовах російсько-Української війни 2014 – 2024 рр. представлена у статті М. Р. Литвина. Він зазначає, що вибух російсько-Української війни активізував співробітництво України і Польщі у військово-технічній і гуманітарній сферах. Західний сусід передав Україні модернізовані танки (260 одиниць Т-72), самохідні артилерійські реактивні системи залпового вогню, ракети класу «повітря – повітря», кулемети, гранатомети, броневих автомобілі піхоти, машини командування, пожежні та медичні автомобілі, запчастини до літаків, захисні шоломи (Литвин, 2024: 92).

М. Литвин та Л. Хахула дослідили особливості військово-політичної співпраці України і Польщі у період розгортання повномасштабної російської агресії (Литвин & Хахула, 2023: 49–66). Г. Перепелиця проаналізував польську військову допомогу з початку російсько-Української війни (Перепелиця, 2023: 143–152). І. Вовканич та І. Шніцер дослідили реакцію країн Вишеградської четвірки на російське вторгнення в Україну. Вони зазначають, що Республіка Польща стала чи не найактивнішим союзником України, всіляко підтримуючи Україну в її спротиві російському агресору, а також в її євроінтеграційному прагненні. Зокрема, польська підтримка українців та України з початку повно масштабного вторгнення росії на кінець 2022 р. становила майже 9 мільярдів доларів США (40 мільярдів польських злотих), з них майже 2 мільярда доларів – військова допомога (Вовканич & Шніцер, 2022: 7).

Аналізувалася історія створення та діяльності навчально-тренувальних місій для ЗСУ в роки російсько-Української війни, організаторами яких виступають країни НАТО (частина з них відбуваються на території Польщі) (Бураков & Гневашева, 2024: 61–68).

У цілому історіографія питання військової допомоги з боку Польщі та країн Балтії Силам оборони України знаходиться у стадії активної розробки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Польща та країни Балтії відіграють вагомий роль у підтримці Сил оборони України у

сучасній війні. Брутальне, неспровоковане й невинувачене воєнне вторгнення росії в Україну 24 лютого 2022 р. консолідувало представників усіх політичних партій та сил Республіки Польща і польського суспільства на всебічну підтримку України.

Окрім гуманітарної допомоги, економічної та політичної підтримки, Польська Республіка передала Україні значну кількість військової техніки, зокрема танки, гаубиці, системи ППО та боеприпаси.

22 травня 2022 р., перебуваючи з візитом в Україні, президент ПР Анджей Дуда виступив у Верховній Раді з промовою. Він став першим іноземним лідером, який після повномасштабного вторгнення російських військ в Україну особисто виступив у сесійній залі українського парламенту, заявивши про безумовну підтримку України в її супротиві агресору і зажадавши від Німеччини і Франції та інших країн ЄС більш послідовної підтримки України (*Президент Польщі Анджей Дуда виступив зі зверненням...*, 2022).

Польща перша з країн-союзників ухвалила рішення про постачання в Україну бронетехніки, включно з танками. Таким чином, Україна отримала понад 260 танків різних моделей, зокрема Т-72М1 і Т-72М1R, а також БМП-1 і бронетранспортери. Загалом Польща за два роки передала близько 350 танків, включно з «Leopard-2».

Варто також зауважити, що в 2023 р. польський уряд передав Україні 60 танків РТ-91, розроблених на базі Т-72М1, з динамічним захистом ERAWA польського виробництва, здатних протидіяти старим кумулятивним боеприпасам. Також у рамках «танкової коаліції» Польща надала ЗСУ 14 танків «Leopard-2A4» зі своїх запасів: перші 4 прибули в лютому, ще 10 – у березні, після завершення навчання українських танкістів. Окрім цього, Україна також отримала від Польщі бронетранспортери «Rosomak», які у серпні надійшли на озброєння однієї з механізованих бригад ЗСУ. Польща передала близько 100 «Rosomak» у варіанті БМП з 30-мм гарматами (*Вовканич & Шніцер, 2022: 7*).

Ще в травні 2022 р. стало відомо, що Польща передає Україні 155-мм самохідні артилерійські установки «Krab» у кількості трьох батареї (18 одиниць), а також провела підготовку 100 українських військових для роботи з цією технікою. Разом з гаубицями передали і командирські машини для їхнього управління. Також Україна отримала від Польщі 122-мм снаряди

OF-462 для САУ 2С1 «Гвоздика», які виробляються на підприємстві MESKO S.A. У цьому ж році Україна також отримала польські зенітно-ракетні комплекси «Оса», зокрема модернізовану версію «Osa»-АКМ-Р1 «Żądło», яка обладнана пасивними оптоелектронними станціями, що дозволяють виявляти повітряні цілі без демаскування комплексу. Окрім ЗРК, Польща передала Україні й десять винищувачів МіГ-29, щоб посилити оборонні спроможності Повітряних сил ЗСУ. Як бачимо, польська допомога стала вагомим внеском у забезпечення української армії засобами для боротьби з російськими окупантами та посилення новостворених військових частин.

Важливою подією стало те, що у квітні 2023 р. Polska Grupa Zbrojeniowa та одна з українських компаній підписали угоду про спільне виробництво 125-мм танкових снарядів. За цією угодою сторони запланували створити нові виробничі лінії для випуску боєприпасів у великих обсягах для потреб української армії.

Польща розгорнула масштабну ремонтну операцію, спрямовану на відновлення пошкодженої української артилерії та бронетехніки. На польському бронетанковому заводі «Bumar», проводилися роботи з ремонту танків Т-64 в рамках угоди між Polska Grupa Zbrojeniowa та українським концерном «Укроборонпром». Угода передбачала співпрацю в ремонті, модернізації, складанні та розвитку ланцюга постачання для техніки Т-64. Таким чином, можна зробити висновок, що завдяки Польщі Україна змогла оперативно відновлювати втрати в танках, бойових машинах піхоти (БМП) та іншій техніці (*Польська військова допомога Україні...*, 2023).

Незважаючи на різні виборчі кампанії, політичні дебати щодо польсько-української історії, блокади фермерів на кордоні, уряд Польщі продовжував надавати військово-технічну допомогу Україні. Польська влада розгорнула масштабну ремонтну операцію, спрямовану на повернення на поле бою пошкодженої української артилерії та бронетехніки. Сотні механіків цілодобово працювали над відновленням української військової техніки, яка вийшла з ладу у результаті боїв на фронтах війни. У польських майстернях, зокрема, ремонтували самохідні артилерійські установки (САУ) «Krab» (*Польща розгорнула...*, 2023). Водночас польські спеціалісти навчили близько 100 українських військових самостійно виконувати базові ремонтно-сервісні роботи (*У Польщі створили центр обслуговування...*, 2023).

На польському бронетанковому заводі Bumar-Łabędy розпочали ремонт танків Т-64 у рамках підписаної угоди між компанією Polska Grupa Zbrojeniowa та українським концерном «Укроборонпром». Про це повідомляла польська оборонна компанія на своєму офіційному сайті. Bumar-Łabędy та «Укроборонпром» спільно створили технологічний центр з ремонту танків Т-64. Угода передбачала, що українські танки будуть обслуговуватися та приводитися в повну працездатність. Нові потужності створено на основі технологічного потенціалу компанії в місті Глівіце (*У Польщі створили центр обслуговування...*, 2023).

Польща активно формувала танкову коаліцію із постачання танків «Леопард», які надавалися Україні. Того ж року українські танкісти розпочали тренування із цими танками. Про це повідомив міністр оборони Польщі Маріуш Блашак 3 лютого 2023 р. під час спільної пресконференції міністрів оборони України та Польщі. Очільники оборонних відомств двох країн обговорили посилення спроможностей Сил оборони України, зокрема проведення тренувальних місій українських військових на території Польщі. Навчання українських військовослужбовців на танках «Леопард-2» проходило в рамках програми європейської військової підтримки EUMAM. Президент Польщі Анджей Дуда особисто відвідав полігон 10-ї бронекавалерійської бригади, де українські військовослужбовці готувалися до експлуатації танків «Леопард-2», які Варшава передавала ЗСУ (*Українські танкісти розпочали навчання на Leopard 2...*, 2023).

У Польщі неодноразово заявляли про готовність посилити підготовку українських військових та щомісячне навчання двох батальйонів Збройних Сил України. Зокрема заступник міністра національної оборони Польщі Войцех Скуркевич повідомив про групову спеціальну підготовку, насамперед навчання саперів, медичні курси та базові тренування для військових (*Польща готова...*, 2023).

У березні 2023 р. польський уряд передав Україні останні 10 із 14 танків «Леопард-2А4» та завершив навчання українських танкістів. Про це заявив віцепрем'єр-міністр і міністр оборони Польщі Маріуш Блашак. «Ми передали Україні ще 10 танків «Леопард-2А4», також завершився процес навчання українських танкістів на цих бойових машинах. Нам вдалося зібрати цілий батальйон «Леопард-2А4». Таким чином ми як частина

міжнародної коаліції підтримуємо Україну» (*Польща відправила Україні...*, 2023).

Упродовж першого року повномасштабної війни Польща передала Україні вісім літаків-винищувачів МіГ-29 і готувала ще шість винищувачів. Про це заявив президент Польщі Анджей Дуда під час спільної пресконференції з президентом України Володимиром Зеленським у Варшаві. Чотири МіГ-29 передали Збройним Силам України у перші місяці 2023 р. (*Перепелиця...*, 2023). Ще чотири МіГ-29 Україна отримала згодом, точні дати не повідомлялися із міркувань безпеки.

17 лютого 2023 р. президент Польщі Анджей Дуда в інтерв'ю «Укрінформ» заявив, що виступає за надання Україні також бойових літаків F-16 та підготовку льотчиків для них, яка, щоправда, передбачала довготривалий процес (*Польща розгляне передачу Україні винищувачів*, 2023). Того ж року українську протиповітряну оборону посилили польськими зенітними самохідними установками «Шилка». Фотографію з цією установкою, яка має характерний польський камуфляж, показали у соціальній мережі. На озброєнні Збройних сил Польщі стояло близько 50 радянських ЗСУ-23-4 «Шилка» (*В Україні використовують польські «Шилки»...*, 2023). Часопис The Wall Street Journal інформував, що Польща таємно передала Україні близько десяти ударних гелікоптерів Мі-24 (*Польща таємно передала Ми-24 Україні...*, 2023).

Благодійний фонд «Повернись живим» спрямував на допомогу українському війську 1,8 млн доларів, зібраних поляками на «Bayraktar TB2». Акція «Купимо Україні Bayraktar» тривала протягом місяця. За цей час кошти на безпілотник переказали понад 200 тис. мешканців Польщі. Однак турецька компанія «Bayraktar» тоді вирішила безкоштовно передати безпілотники ЗСУ, а зібрані кошти попросила направити благодійним організаціям, котрі допомагають громадянам України та війську (*На гроші, зібрані у Польщі на ...*, 2023).

У вересні 2023 р. українських військових озброїли новими польськими зенітними установками ZU-23-2СР. Аналітики з NMFTE, які оприлюднили відео з установкою, розповіли, що ці ZU-23-2СР виготовили у 2022 р. на підприємстві польської компанії Zakłady Mechaniczne Tarnów, яка входила до складу Polska Grupa Zbrojeniowa. Випробування польських зенітних

установок провели на одному з полігонів (*До України надійшли нові зенітки ZU-23-2СР... , 2023*).

Активно у перші два роки повномасштабного вторгнення російських агресорів в Україну надходила військова допомога із країн Балтії. Латвія передала Україні партію гелікоптерів, ракет і безпілотників, самохідні гаубиці, протитанкову зброю та інші види озброєнь. З початку повномасштабного російського вторгнення Латвія виділила Україні допомогу на суму 595 млн євро, що становило 0,85% внутрішнього валового продукту держави. Про це заявив міністр закордонних справ Кріш'яніс Каріньш у щорічному звіті про зовнішню політику Латвії у грудні 2023 р. Латвійський уряд надавав Україні військову, фінансову, гуманітарну допомогу, активним був міждержавний діалог. Латвія продовжує брати участь у заходах щодо відновлення України, приділяючи особливу увагу Чернігівській області, зокрема у рамках програми розвитку ООН (було укладено договір на 2 млн євро про відновлення об'єктів соціальної інфраструктури в цьому регіоні). Загалом у 2023 р. Латвія виділила 5,1 млн євро на відновлення України, з яких 3,1 млн євро на різні проєкти реалізувало МЗС країни. Підтримувалися проєкти щодо євроінтеграції України, на які було виділено понад 500 тисяч євро. Від початку повномасштабної війни (до кінця 2023 р.) у лікарнях та реабілітаційних центрах Риги пройшли лікування та реабілітацію 240 українських воїнів (*Стало відомо... , 2023*).

Латвія передала Україні всі свої переносні зенітно-ракетні комплекси «Stinger», а також вирішила передати Україні усі свої військові гелікоптери. У серпні 2023 р. Збройні Сили України отримали від Латвії чотири вертольоти Мі-17 та Мі-2 (*Латвія передасть Україні... , 2023*).

Збільшилися більш ніж учетверо обсяги підготовки українських військових за участі Латвії. Про це стало відомо під час зустрічі у Києві делегацій міністерств оборони двох країн під головуванням міністрів Рустема Умерова та Андріса Спрудса у грудні 2023 р. Латвія тренувала українців за такими напрямками: базова загальновійськова підготовка, підготовка лідера «офіцер – сержант», сапер, стрілець та інші. Починаючи з липня 2022 р. по грудень 2023 р., за сприяння латвійської сторони вдалося підготувати майже 350 українських військовослужбовців за декількома напрямками (*Латвія збільшила... , 2023*).

Естонія, як й інші країни Балтії, стала одним з ключових та надійних партнерів України у протидії російському вторгненню. Населення і влада країни добре пам'ятали ціну свободи під час радянської окупації. Відтак у перші роки повномасштабної війни уряд Естонії передав Україні всі гаубиці (155-мм, 122-мм), протитанкові гармати «Carl-Gustav», партії снарядів, гвинтівок, пістолетів, безпілотних літальних апаратів, тепловізорів, генераторів та зарядних пристроїв, вантажівок, а також одягу. Загалом Естонія у перший рік широкомасштабного вторгнення надала Україні військову допомогу на суму близько 230 млн євро (майже 0,8% від ВВП, для порівняння – США виділяють близько 0,05% від ВВП, Польща – 0,4%), яка надійшла у вигляді військової техніки та боєприпасів. Латвія ж витратила на військову допомогу для Києва близько 200 млн євро (трохи більше 0,7% від ВВП), які були направлені до України у вигляді запчастин, зброї та боєприпасів. Вона, як і Естонія та Литва, надала прихисток тисячам українців, які мусили покинути свої оселі через війну (*Міжнародна військова допомога Силам оборони України: Хроніка подій. Довідник, ч.1: 144*).

За ініціативою Естонії на початку 2023 р. Європейський Союз ухвалив рішення щодо передачі ЗСУ 1 млн снарядів калібру 155 мм. Таллінн продовжував надавати допомогу в реабілітації українських військових. Від лютого 2022 р. до травня 2024 р. країною Балтії було прийнято 104 особи на реабілітацію. У грудні 2022 р. започатковано проєкт з Міністерством соціальних справ Естонії щодо протезувань українських військовослужбовців.

В Естонії організовано вишкіл українських військових. У травні 2023 р. започатковано тренінги для державних службовців України в сфері ЄС та євроінтеграції. Переймався також досвід Естонії у сфері діджиталізації. Натомість Таллінн розпочав впровадження аналогічного проєкту «Дія» (Mgiik) в Естонії (*Брайлян, 2023*).

Влада Естонії готувала передачу Збройним Силам України касетних боєприпасів, чекаючи на згоду Німеччини, яка виробляла ці снаряди. Наприкінці 2023 р. уряд підтримав нову пропозицію міністра оборони Естонії Ханно Певкура щодо довгострокової військової допомоги Україні та широкого пакета військової допомоги Україні для захисту від російської агресії. До нового пакета допомоги увійшли протитанкові ракети «Javelin», судна, кулемети, боєприпаси до легкої зброї, різні транспортні

засоби та судна, а також водолазне спорядження та інше обладнання. Точні суми уряд не розголошував з міркувань безпеки. Вартість вказаного пакета становила майже 80 мільйонів євро. Попередні пакети допомоги від Естонії Україні включали «Javelin», гаубиці, артилерійські боєприпаси, протитанкові міни, протитанкові міномети, кулемети, транспортні засоби, обладнання зв'язку, польові госпіталі, медичне приладдя, особисте засоби захисту (шоломи, бронежилети тощо), а також військовий продовольчий пайок (Албул, 2023).

Спільно з Ісландією Естонія доставила в Україну військово-польовий шпиталь. Балтійська країна приєдналася 2023 р. до рамкового контракту Німеччини щодо постачання боєприпасів Україні, зокрема польових гаубиць з боєприпасами, двох мобільних польових госпіталів та різних транспортних засобів (*Естонія та Німеччина об'єднали...*, 2023).

Вагомою була військова допомога іншій балтійській країні – Литви, зокрема її міністерство національної оборони докладало усіх зусиль для забезпечення постійного надання військової підтримки українській армії; забезпечувати реабілітацію поранених українських військових; продовжувати консультації щодо оборонних реформ, розпочатих ще до повномасштабної війни для наближення України до членства в НАТО.

У рамках виконання цієї мети проводилися чотириденні інструкторські курси для українських військових, які вивчали військову педагогіку, основи стрільби та володіння зброєю, а також отримували навички самостійного планування та проведення навчальних занять (*Міжнародна військова допомога Силам оборони України: Хроніка подій. Довідник, ч. 2: 242*). Зокрема організовано навчання мінометних груп (калібр 60 мм) українських військових, операторів зенітних установок L70, які відпрацьовували навички зі знищення літаків, гелікоптерів та дистанційно керованих літальних апаратів (БПЛА) противника (*У Литві українці...*, 2023).

Для посилення протиповітряної оборони України відправлено десятки зенітних установок L70. Разом із зенітними гарматами ЗСУ отримала і необхідні для них боєприпаси. Литовські інструктори також навчили українських військових технічному обслуговуванню та ремонту цих 40-мм зенітних установок. Установка здатна була стріляти по безпілотниках як одиночними

пострілами, так і автоматичним вогнем. Боскомплект гармати включав унітарні снаряди, які також передали українським силам оборони. Водночас поставлено українським військовим бронетранспортери М113, які призначалися для перевезення піхоти. Литовські військові також ознайомлювали українських колег з теоретичними знаннями і на практиці показували будову вказаної бронемашини та її механічні вузли. В оборонну допомогу також увійшли два гелікоптери Мі-8 (*У Литві розповіли...*, 2023).

Збройні сили Литви навчали українських військових обслуговуванню гусеничних бронетранспортерів М113. Українські військові навчалися ремонту ходової частини та двигуна БТР М113 як у майстерні, так і в польових умовах. Водночас Збройні сили Литви передали Україні партію позашляховиків «Land Rover Defender» та сухпайки для військових, установки NASAMS.

24 липня 2023 р. Рада національної оборони Литви затвердила трирічний план військової допомоги Україні (200 млн євро), який передбачає закупівлю зброї, військову підготовку та тренування українських воїнів, фінансові внески до фондів допомоги, ремонт військової техніки в Литві та підготовку особового складу Сил оборони України (*Литва схвалила...*, 2023).

Українські військові проходили двотижневі навчання в Литві по застосуванню 120-мм мінометів Panzermörser на шасі гусеничного бронетранспортера М113А2. Військовослужбовці отримали теоретичні та практичні навички та здійснювали бойові стрільби на полігоні (*Група українських мінометників...*, 2023). Загалом литовські інструктори у 2023 р. підготували близько 2,9 тис. українських військових. Навчання українців відбувалися на території Литви та в рамках багатонаціональної програми у Великій Британії та місії Євросоюзу. Програми включали базову підготовку, а також навчання на конкретних видах техніки і підготовку командирів різного рівня.

Активна допомога з боку Польщі та країн Балтії надходить Військово-Морським Силам України. Литва передала Україні комплекти радіолокаційного обладнання, які призначалися для забезпечення морського спостереження за противником (*Литва передала Україні радіолокаційне обладнання...*, 2023).

Таким чином, отримання Україною міжнародної військової матеріально-технічної допомоги від держав-партнерів протягом двох років відсічі широкомасштабного вторгнення російської

федерації в Україну дало змогу Силам оборони України не втратити свій бойовий потенціал та суттєво наростити свої бойові спроможності щодо ведення ефективних бойових дій, спрямованих на стримування російських наступальних угруповань, виснаження їх військового потенціалу та ведення наступальних дій.

Польща та країни Балтії у 2022 – 2023 рр. були лідерами з погляду частки допомоги Україні у власному ВВП. Естонія витратила на допомогу Україні 1,26% ВВП (0,54 млрд доларів), Латвія – 1,09% ВВП (0,51 млрд доларів), Литва – 0,95% ВВП (0,76 млрд доларів), Польща – 0,68% ВВП (6,21 млрд доларів) (*Які країни-союзники роблять найбільший внесок у перемогу України...*, 2023).

Слід зазначити, що міжнародна військова допомога Силам оборони України була уривчастою і спрямовувалася переважно на задоволення першочергових потреб ЗСУ, що ускладнювало процес накопичення достатніх сил для проведення вирішальних наступальних операцій та здійснення стратегічного перелому у війні.

Водночас важливо підкреслити, що допомога Україні від країн Польщі та Балтії одночасно є внеском у зміцнення обороноздатності та безпеки регіону. Окрім турботи про власні національні інтереси та безпеку, активну підтримку України з боку країн Балтії пояснюють кілька важливих факторів: усвідомлення взаємозв'язку безпеки країн Центральної Європи, включно з Україною та Балтійськими державами; прагнення стимулювати ключові держави Західної Європи до активнішого протистояння російській загрозі й посилення гарантій безпеки в регіоні; а також потреба довгострокового усунення загроз з боку росії.

Завдяки активній підтримці України Польща, Латвія, Естонія та Литва отримали можливість зміцнити власну безпеку, а також розвинути оборонну співпрацю в межах НАТО і на двосторонньому рівні з провідними країнами – членами Альянсу. Беручи до уваги широкий спектр традиційних і гібридних загроз, ці країни послідовно розробляють стратегії реагування та поглиблюють взаємодію між військовими, розвідувальними, правоохоронними органами та прикордонними службами у сферах оборони, зовнішньої політики та безпеки.

Зміцнення обороноздатності країн Польщі та Балтії відбувається насамперед через активне оновлення військового озброєння, закупівлю ракетних і протиповітряних систем, а також модернізацію

збройних сил. Держави Балтії значно збільшують військові витрати для поповнення власних оборонних резервів. Вони першими із країн НАТО погодилися збільшити щорічне фінансування оборони на рівні щонайменше 5% ВВП.

Тривалі та інтенсивні бойові дії в Україні спонукають Польщу та країни Балтії до розробки як власних, так і спільних оборонних проєктів. Наприклад, Латвія веде переговори з європейськими країнами щодо створення на своїй території спільного оборонного заводу для виробництва боєприпасів.

Зміщення акценту на використання новітніх технологій, таких як безпілотні літальні апарати (БПЛА), під час бойових дій підсилює потребу в їхньому виробництві. Латвія вже є одним із виробників і постачальників БПЛА в Європі, зокрема й для України. Заводи компаній «Edge Autonomy» і «Atlas Aerospace» у Латвії збільшують свої виробничі потужності.

Для країн Польщі та Балтії пріоритетом у зміцненні обороноздатності та безпеки є збільшення військового потенціалу й ресурсів. У рамках цього впроваджуються зміни до строкової служби, зокрема, розглядаються кроки щодо відновлення обов'язкової військової служби, щоб забезпечити високий рівень національної готовності та колективної оборони проти потенційного російського агресора.

Використані посилання

Албул С. Естонія надсилає Україні пакет військової допомоги на 80 млн євро. 14.12.23. https://lb.ua/society/2023/12/14/588981_estoniya_nadsilaie_ukraini_paket.html [дата звернення: 28.01.2025].

Брайлян Єгор. Естонія надала Україні військової допомоги на понад 400 мільйонів євро – Мар'яна Беца. Інтерв'ю. 24.05.23. <https://armyinform.com.ua/2023/05/24/estoniya-nadala-ukrayini-vijskovoyi-dopomogy-na-ponad-400-miljoniv-yevromaryana-becza/> [дата звернення: 28.01.2025].

Бураков Ю., Проховник П. Співробітництво Польщі та держав Прибалтики з Україною: військово-політичні аспекти. *Baltys w dziejach ludow Morza Balttyckiego*. Tom XV/ red. Maciej Franz, Zbigniew Pilarczyk. Wyd-wo Adam Marszalek, Torun, 2020. S. 390–408.

Бураков Ю.В., Гневашева А.В. Діяльність міжнародних навчально-тренувальних місій для військовослужбовців ЗС України у роки російсько-української війни (2014 – 2023). *Воєнно-історичний вісник: Збірник наукових праць Національного університету оборони України*. К.: НУОУ, 2024. Вип. 1 (51), С. 61–68.

Бураков Ю. В. Військово-політичне співробітництво України з Північно-атлантичним альянсом на сучасному етапі. *Військово-науковий вісник*. Вип. 32. Львів: НАСВ, 2019, С. 111–120.

В Україні використовують польські «Шилки». 25.03.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/v-ukrayini-vykorystovuyut-polski-shylky/> [дата звернення: 28.01.2025].

Віднянський С., Мартинов А. Російсько-Українська війна та міжнародне співтовариство: монографія. К.: Інститут історії України НАН України, 2023. 264 с.

Вовканич І., Шніцер І. Реакція країн Вишеградської четвірки на повномасштабне воєнне вторгнення Росії в Україну. *Геополітика України: історія і сучасність: збірник наукових праць*. Вип. 2 (29). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022. С. 7–19.

Група українських мінометників завершила навчання в Литві. 2.10.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/grupa-ukrayinskyh-minometnykiv-zavershylo-navchannya-v-lytvi/> [дата звернення: 28.01.2025].

До України надійшли нові зенітки ZU-23-2СР. 4.09.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/do-ukrayiny-nadiyshly-novi-zenitky-zu-23-2cp/> [дата звернення: 28.01.2025].

Естонія та Німеччина об'єднали зусилля у посиленні України боєприпасами 27.09.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/estoniya-ta-nimechchyna-ob-yednaly-zusylyya-u-posylenni-ukrayiny-boeyprypasamy/> [дата звернення: 28.01.2025].

Латвія збільшила підготовку українських військових. 18.12.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/latviya-zbilshyla-pidgotovku-ukrayinskyh-vijskovykh/> [дата звернення: 28.01.2025].

Латвія передасть Україні усі свої військові гелікоптери Латвія передасть Україні усі свої військові гелікоптери – прем'єр. 21.06.23. URL: <https://chas.news/news/latviya-peredast-ukraini-usi-svoi-viiskovi-gelikopteri-premer> [дата звернення: 28.01.2025].

Литва передала Україні радіолокаційне обладнання. 27.09.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/lytva-peredala-ukrayini-radiolokatsijne-obladnannya/> [дата звернення: 28.01.2025].

Литва схвалила трирічний план військової підтримки України. 25.07.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/lytva-shvalyla-tryrichnyj-plan-vijskovoyi-pidtrymky-ukrayiny/> [дата звернення: 28.01.2025].

Литвин М., Хахула Л. Особливості військово-політичної співпраці України і Польщі у період розгортання повномасштабної російської агресії. *Wojna na Ukrainie a polsko-ukraińskie partnerstwo strategiczne. Analizy – refleksje – kalendarium*. Warszawa – Przemyśl, 2023. S. 49–66.

Литвин М. Україна – Польща: військово-політична співпраця в умовах новітньої російської агресії. *Україна та цивілізаційні виклики: долаючи лихоліття війни (1914 – 2024 pp.)*: колективна монографія (за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 12 березня 2024 р., м. Львів) / Упоряд. І. Підкова. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. С. 90–91.

Міжнародна військова допомога Силам оборони України: Хроніка подій. Частина перша (лютий – грудень 2022 р.). Довідник. Т. 1. / Укладачі: доктор історичних наук, проф. Павло Ткачук, кандидат історичних наук, доц. Лілія Питльована, кандидат історичних наук, доц. Юрій Бураков; за заг. ред. Кандидата історичних наук, доц. Юрія Буракова. – Львів: НАСВ, 2024. – 613 с.

Міжнародна військова допомога Силам оборони України: Хроніка подій. Частина перша (січень – грудень 2023 р.). Довідник. Т. 2. / Укладачі: доктор історичних наук, проф. Павло Ткачук, кандидат історичних наук, доц. Лілія Питльована, кандидат історичних наук, доц. Юрій Бураков; за заг. ред. кандидата історичних наук, доц. Юрія Буракова. – Львів: НАСВ, 2024. – 613 с.

На гроші, зібрані у Польщі на Bayraktar TB2, придбали мобільні майстерні для ЗСУ. 27.04.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/na-groshi-zibrani-u-polshhi-na-bayraktar-tb2-prydbaly-mobilni-majsterni-dlya-zsu/> [дата звернення: 28.01.2025].

Перепелиця Г. Польська військова допомога Україні в російсько-Українській війні. *Wojna na Ukrainie a polsko-ukraińskie partnerstwo strategiczne. Analizy – refleksje – kalendarium*. Warszawa – Przemysł, 2023. S. 143–152.

Польська військова допомога Україні: бронетехніка, авіація, боєприпаси. URL: <https://mil.in.ua/uk/articles/polska-vijskova-dopomoga-ukrayini-bronetehnika-aviatsiya-boeyepyrasy/> [дата звернення: 28.01.2025].

Польща відправила Україні 10 танків Leopard 2 та підготовлені екіпажі. 9.03.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-vidpravyla-ukrayini-10-tankiv-leopard-2-ta-pidgotovleni-ekipazhi/> [дата звернення: 28.01.2025].

Польща готова щомісяця навчати два батальйони українських військових. 8.02.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-gotova-shhomisysatsya-navchaty-dva-bataljony-ukrayinskyh-vijskovykh/> [дата звернення: 28.01.2025].

Польща розгляне передачу Україні винищувачів МиГ-29. 18.02.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-rozglyane-peredachu-ukrayini-vynyshhuvachiv-myg-29/> [дата звернення: 28.01.2025].

Польща розгорнула масштабний ремонт техніки ЗСУ. 29.01.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-rozgornula-masshtabnyj-remont-tehniky-zsu/> [дата звернення: 28.01.2025].

Польща таємно передала Ми-24 Україні. 9.07.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-tayemno-peredala-my-24-ukrayini/> [дата звернення: 28.01.2025].

Президент Польщі Анджей Дуда виступив зі зверненням у Верховній Раді України 22.05.2022. URL: https://www.youtube.com/watch?v=nJvX-M8_gyA [дата звернення: 28.01.2025].

Стало відомо, яку допомогу Латвія надала Україні з початку повномасштабної війни. 31.12.23. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/12/31/povyna/bezpeka/stalo-vidomo-yaku-dopomohu-latviya-nadala-ukrayini-pochatku-rovnomasshtabnoyi-vijny> [дата звернення: 28.01.2025].

У Литві розповіли про зброю, яку надали Україні у 2023 році. 4.08.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/u-lytvi-rozpovily-pro-zbroyu-yaku-nadaly-ukrayini-u-2023-rotsi/> [дата звернення: 28.01.2025].

У Литві українці опанували зенітні установки L70. 7.02.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/u-lytvi-ukrayintsi-opanuvaly-zenitni-ustanovky-l70/> [дата звернення: 28.01.2025].

У Польщі створили центр обслуговування Т-64. 7.04.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/u-polshhi-stvoryty-tsentr-obslugovuvannya-t-64/> [дата звернення: 28.01.2025].

Українські танкісти почнуть навчання на Leopard 2 за декілька днів – Блащак. 3.02.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/ukrayinski-tankisty-pochnut-navchannya-na-leopard-2-za-dekilka-dniv-blashhak/> [дата звернення: 28.01.2025].

Які країни-союзники роблять найбільший внесок у перемогу України. 17.07.23. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/07/17/infografika/ekonomika/yaki-krayiny-soyuznyky-roblyat-najbilshiy-vnesok-peremohu-ukrayiny> [дата звернення: 28.01.2025].

References

Albul S. Estoniia nadsylaie Ukraini paket viiskovoi dopomohy na 80 mln yevro. 14.12.23. https://lb.ua/society/2023/12/14/588981_estoniya_nadsylaie_ukraini_paket.html [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Brailian Yehor. Estoniia nadala Ukraini viiskovoi dopomohy na ponad 400 milioniv yevro – Mariana Betsa. Interv'iu. 24.05.23. <https://armyinform.com.ua/2023/05/24/estoniya-nadala-ukrayini-vijskovoyi-dopomogy-na-ponad-400-miljoniv-yevro-maryana-becza/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Burakov Yu., Prokhovnyk P. Spivrobitnytstvo Polshchi ta derzhav Prybaltyky z Ukrainoiu: viiskovo-politychni aspekty. V. kn. Baltyc w dziejach ludow Morza Valtyskiego. Tom XV/ red. Maciej Franz, Zbigniew Pilarczyk. Wyd-wo Adam Marszalek, Torun, 2020. S.390 – 408 (ukr).

Burakov Yu.V., Hnevasheva A.V. Diialnist mizhnarodnykh navchalno-trenuvalnykh misiï dlia viiskovosluzhbovtiv ZS Ukrainy u roky rosiisko-ukrainskoi viiny (2014-2023)// Voienno-istorychni visnyk: Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy.- K.: NUOU, 2024. - Vyp.1 (51), s. 61-68. [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Burakov Yu. V. Viiskovo-politychne spivrobitnytstvo Ukrainy z Pivnichnoatlantychnym aliansom na suchasnomu etapi. Viiskovo-naukovyi visnyk. Vyp. 32. – Lviv: NASV, 2019, s.111 – 120. [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

V Ukraini vykorystovuiut polski «Shylky». 25.03.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/v-ukrayini-vykorystovuyut-polski-shylky/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Vidnianskyi S., Martynov A. Rosiisko-ukrainska viina ta mizhnarodne spivotvarestvo: monohrafiia. K.: Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy, 2023. 264 s. (ukr).

Vovkanych I., Shnitsier I. Reaktsiia krain Vyshehradskoi chetviryky na povnomasshtabne voienne vtorhnennia Rosii v Ukrainu. Heopolityka Ukrainy: istoriia i suchasnist: zbiryk naukovykh prats. Vyp. 2 (29). Uzhhorod: DVNZ «UzhNU», 2022. S. 7 – 19.(ukr).

Hrupa ukrainskykh minometnykiv zavershyla navchannia v Lytvi.2.10.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/grupa-ukrayinskykh-minometnykiv-zavershyla-navchannya-v-lytvi/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Do Ukrainy nadiishly novi zenitky ZU-23-2CP. 4.09.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/do-ukrayiny-nadiishly-novi-zenitky-zu-23-2cp/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Estoniia ta Nimechchyna obiednaly zusyillia u posylenni Ukrainy boieprypasamy 27.09.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/estoniya-ta-nimechchyna-ob-yednaly-zusyillya-u-posylenni-ukrayiny-boieprypasamy/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Latviia zbilshyla pidgotovku ukrainskykh viiskovykh. 18.12.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/latviya-zbilshyla-pidgotovku-ukrayinskykh-vijskovykh/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Latviia peredast Ukraini usi svoi viiskovi helikoptery Latviia peredast Ukraini usi svoi viiskovi helikoptery — premier. 21.06.23. URL: <https://chas.news/news/latviya-peredast-ukraini-usi-svoi-viiskovi-gelikopteri-premer> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Lytva peredala Ukraini radiolokatsiine obladdannia. 27.09.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/lytva-peredala-ukrayini-radiolokatsijne-obladnannya/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Lytva skhvalyla tryrichnyi plan viiskovoi pidtrymky Ukrainy. 25.07.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/lytva-shvalyla-tryrichnyj-plan-vijskovoyi-pidtrymky-ukrayiny/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Lytvyn M., Khakhula L. Osoblyvosti viiskovo-politychnoi spivpratsi Ukrainy i Polshchi u period rozghortannia povnomasshtabnoi rosiiskoi ahresii. *Wojna na Ukrainie a polsko-ukraińskie partnerstwo strategiczne. Analizy – refleksje – kalendarium*. Warszawa – Przemysł, 2023. S. 49–66. (ukr).

Lytvyn M. *Ukraina – Polshcha: viiskovo-politychna spivpratsia v umovakh novitnoi rosiiskoi ahresii. Ukraina ta tsyvilizatsiini vyklyky: dolaiuchy lykholittia viiny (1914–2024 rr.): kolektyvna monohrafiia (za materialamy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 12 bereznia 2024 r., m. Lviv) / uporiad. I. Pidkova*. Lviv : LNU imeni Ivana Franka, 2024. S. 90–91. (ukr).

Mizhnarodna viiskova dopomoha Sylam oborony Ukrainy: *Khronika podii*. Chastyna persha (liutyi – hruden 2022 r.). Dovidnyk. T.1. / Ukladachi: doktor istorychnykh nauk, prof. Pavlo Tkachuk, kandydat istorychnykh nauk, dots. Liliia Pytlova, kandydat istorychnykh nauk, dots. Yurii Burakov; za zah. red. kandydata istorychnykh nauk, dots. Yurii Burakova. – Lviv: NASV, 2024. – 613 s. (PDF) (ukr).

Mizhnarodna viiskova dopomoha Sylam oborony Ukrainy: *Khronika podii*. Chastyna persha (sichen – hruden 2023 r.). Dovidnyk. T.2. / Ukladachi: doktor istorychnykh nauk, prof. Pavlo Tkachuk, kandydat istorychnykh nauk, dots. Liliia Pytlova, kandydat istorychnykh nauk, dots. Yurii Burakov; za zah. red. kandydata istorychnykh nauk, dots. Yurii Burakova. – Lviv: NASV, 2024. – 613 s. (PDF) (ukr).

Na hroshi, zibrani u Polshchi na Bayraktar TB2, prydbaly mobilni maisterni dlia ZSU. 27.04.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/na-groshi-zibrani-u-polshchi-na-bayraktar-tb2-prydbaly-mobilni-majsterni-dlya-zsu/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Perepelytsia H. Polska viiskova dopomoha Ukraini v rosiisko-ukraińskii viini. *Wojna na Ukrainie a polsko-ukraińskie partnerstwo strategiczne. Analizy – refleksje – kalendarium*. Warszawa – Przemysł, 2023. S. 143 – 152. (ukr).

Polska viiskova dopomoha Ukraini: bronetehnika, aviatsiia, boieprypasy. URL: <https://mil.in.ua/uk/articles/polska-vijskova-dopomoga-ukrayini-bronetehnika-aviatsiya-boieprypasy/> [data zvernennia 28.01.2025].

Polshcha vidpravyla Ukraini 10 tankiv Leopard 2 ta pidhotovleni ekipazhi. 9.03.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-vidpravyla-ukrayini-10-tankiv-leopard-2-ta-pidgotovleni-ekipazhi/> [dara zvernennia 28.01.2025].

Polshcha hotova shchomisiasia navchaty dva bataliony ukrainskykh viiskovykh. 8.02.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-gotova-shhomisyatsya-navchaty-dva-bataliony-ukrayinskykh-vijskovykh/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Polshcha rozghliane peredachu Ukraini vynyshchuvachiv MyH-29. 18.02.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-rozglyane-peredachu-ukrayini-vynyshchuvachiv-myg-29/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Polshcha rozghornula masshtabnyi remont tekhniky ZSU. 29.01.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-rozghornula-masshtabnyj-remont-tehniky-zsu/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Polshcha taiemno peredala My-24 Ukraini. 9.07.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/polshha-tayemno-peredala-my-24-ukrayini/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Prezydent Polshchi Andrzej Duda vystupyv zi zvernenniam u Verkhovnii Radi Ukrainy 22.05.2022. URL: https://www.youtube.com/watch?v=nJvX-M8_gyA [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Stalo vidomo, yaku dopomohu Latviia nadala Ukraini z pochatku povnomasshtabnoi viiny. 31.12.23. URL: <https://www.slovaidilo.ua/2023/12/31/novyna-bezpeka/stalo-vidomo-yaku-dopomohu-latviya-nadala-ukrayini-pochatku-povnomasshtabnoyi-viiny/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Lytvi rozpovily pro zbroiu, yaku nadaly Ukraini u 2023 rotsi. 4.08.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/u-lytvi-rozpovily-pro-zbroyu-yaku-nadaly-ukrayini-u-2023-rotsi/> [Data accessed 28.01.2025].

U Lytvi ukraintsi opanuvaly zenitni ustanovky L70. 7.02.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/u-lytvi-ukrayintsi-opanuvaly-zenitni-ustanovky-l70/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

U Polshchi stvoryly tsentr obsluhovuvannia T-64. 7.04.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/u-polshhi-stvoryly-tsentr-obslugovuvannya-t-64/> [Data accessed 28.01.2025] (ukr).

Ukrainski tankisty pochnut navchannia na Leopard 2 za dekilka dniv – Blashchak. 3.02.23. URL: <https://mil.in.ua/uk/news/ukrayinski-tankisty-pochnut-navchannia-na-leopard-2-za-dekilka-dniv-blashhak/> [Data accessed 28.01.2025].

Yaki krainy-soiuznyky robliat naibilshyi vnesok u peremohu Ukrainy. 17.07.23. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/07/17/infografika/ekonomika/yaki-krainy-soyuznyky-roblyat-naibilshyj-vnesok-peremohu-ukrayiny/> [Data accessed 28.01.2025].

Gnevasheva A.

**ASPECTS OF INTERNATIONAL MILITARY ASSISTANCE PROVIDED BY
POLAND AND THE BALTIC STATES TO THE UKRAINIAN DEFENSE
FORCES DURING THE YEARS OF FULL-SCALE RUSSIAN AGGRESSION
(2022 – 2023)**

The article analyzes the military assistance provided by Poland and the Baltic States to the Ukrainian Defense Forces in the first two years of the full-scale Russian invasion. It is noted that military assistance to the Armed Forces of Ukraine has been actively provided by these countries since the beginning of the Russian-Ukrainian war in February 2014, but organized and regular supplies of weapons and military equipment were introduced in the first years of the full-scale invasion of the Russian aggressor. Thus, in the first two years of the invasion, Poland transferred about 350 tanks to the Ukrainian Defense Forces, including Leopard 2, Rosomak armored personnel carriers, 155-mm self-propelled artillery systems AHS Krab, Osa anti-aircraft missile systems, including the modernized version Osa-AKM-P1 Żądło, and other weapons. Poland launched a large-scale repair operation aimed at restoring damaged Ukrainian artillery and armored vehicles. Military assistance was actively provided by the Baltic states - Latvia, Lithuania, and Estonia. These countries were leaders in terms of the share of aid to Ukraine in their own GDP in 2022-2023. Ukraine's allies have deployed training missions to train Ukraine's military in the skillful use of weapons supplied to Ukraine by the anti-Putin coalition. At the same time, it is important to emphasize that the assistance to Ukraine from Poland and the Baltic states is also a contribution to strengthening the region's defense and security. Several important factors explain the active support of Ukraine by the Baltic states: awareness of the interconnectedness of the security of Central European countries, including Ukraine and the Baltic states; the desire to encourage key Western European states to more actively confront the Russian threat and strengthen security guarantees in the region; and the need to eliminate threats from Russia in the long term.

Keywords: international military assistance, Russian-Ukrainian war, Russia's full-scale invasion of Ukraine, Ukrainian Defense Forces, weapons and military equipment.